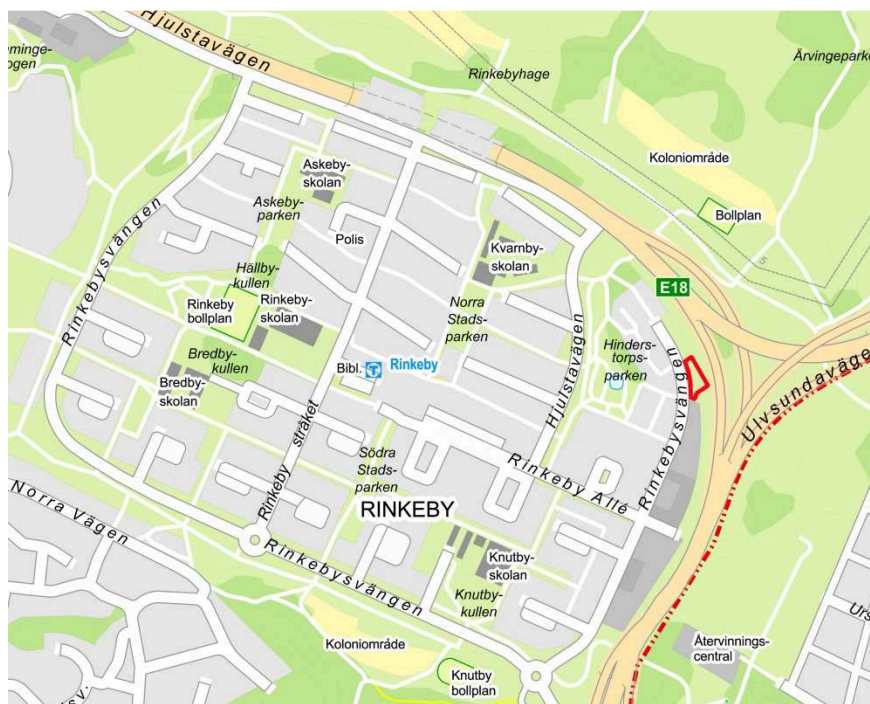

Handläggare

Sofia Eriksson

Tfn 08-508 273 60

Planbeskrivning**Detaljplan för del av fastigheten Akalla
4:1, mångkulturellt centrum vid
Rinkebysvängen i stadsdelarna Rinkeby
och Kista****S-Dp 2013-0209 I***Översiktskarta med planområdet markerat***Stadsbyggnadskontoret**Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.se

Sammanfattning

Föreningen Islamiskt Kulturcentrum i Rinkeby har inkommit med en ansökan om planändring för ett mångkulturellt centrum med moské i Rinkeby. Den aktuella platsen består av grönyta och är planlagd med två detaljplaner, en från 1967 reglerad som parkmark och en från 2006 planlagd för genomfartstrafik.

Planens syfte och huvuddrag

Detaljplanens syfte är att skapa förutsättningar att uppföra ett mångkulturellt centrum med moské på den aktuella platsen.

Miljöbedömning

Stadsbyggnadskontoret bedömer att detaljplanens genomförande inte kan antas medföra sådan betydande miljöpåverkan som åsyftas i PBL eller MB att en miljöbedömning behöver göras.

Tidplan

Beräknat antagande 4 kv 2015.

Inledning

Handlingar

Planhandlingar

Planförslaget består av plankarta med bestämmelser. Där höjder förekommer redovisas dessa i höjdsystemet RH2000. Till planen hör denna planbeskrivning.

Utredningar

Utredningar som tagits fram under planarbetet är

- *Nybyggnad av mångkulturellt centrum, Rinkeby. Detaljerad riskbedömning* (Brandkonsulten AB, 2015-04-20)
- *Rapport 14105 A, Akalla 41 m.fl., Trafikbulerutredning* (Åkerlöf Hallin Akustikkonsult AB, 2014-08-14)
- *Luftutredning för Akalla 4:1, Spridningsberäkningar för halter av partiklar (PM10) och kväveoxid (NO₂) år 2015* (Stockholms och Uppsala läns luftvårdsförbund, augusti 2014-08-12)

Medverkande

Stadsbyggnadskontoret: Martin Larsheim och Sofia Eriksson, stadsplanerare, Tytti Broström, karttekniker. Exploateringskontoret: Per-Eric Siljestam, projektledare. Förslag till bebyggelse har utarbetats av Ola Broms Wessel, Spridd arkitekter.

Planens syfte och huvuddrag

Detaljplanens syfte är att skapa förutsättningar att uppföra ett mångkulturellt centrum med moské på den aktuella platsen.

Rinkeby är en mångkulturell och multietnisk förortsmiljö där invånarna till en stor del har migrationsbakgrund bl.a. från muslimska länder. I dagsläget saknas i stor utsträckning moskébyggnader i södra Järvaområdet. Religionsutövning äger istället rum i källarlokalerna samt i lokaler bostadshus som inte är ändamålsenliga. Det finns därför en stor efterfrågan på en moské i området, som dels skulle kunna samla fler utövare under samma tak, dels ersätta de lokaler som i dagsläget används som moskéer men inte är ändamålsenliga.

Plandata

Läge

Planområdet är beläget mellan Rinkebysvängen och påfarten till E18 i stadsdelarna Rinkeby och Kista. Planområdet ligger ca 500 m från Rinkeby centrum och tunnelbanan.

Planområdet markerat i rött. Påfarten till E18 går öster om planområdet och Rinkeby centrum ligger ca 500 m väster om.

Areal

Planområdet omfattar en areal på cirka 3 500 kvm.

Markägförhållanden

Planområdet omfattar del av fastigheten Akalla 4:1. Fastigheten ägs av Stockholms stad.

Tidigare ställningstaganden

Översiktsplan

Förslaget är förenligt med Stockholms översiktsplan.

I översiktsplanen berörs det aktuella området av strategi 4 som anger att kompletteringar ska kunna ske med utgångspunkt från lokala förutsättningar och behov. Bebyggelse i goda kollektivtrafiklägen ska prioriteras och marken utnyttjas så effektivt som möjligt. Ny bebyggelse ska planeras i samspel med, eller i medveten kontrast till, områdets stadsbyggnadskaraktär och med hög arkitektonisk kvalitet.

Strukturplan och Vision Järva 2030

Den nya byggnaden bedöms överensstämma med stadens idé för den framtida utvecklingen kring Rinkeby Allé och Rinkebysvängen enligt förslag till strukturplan för Rinkeby Allé.

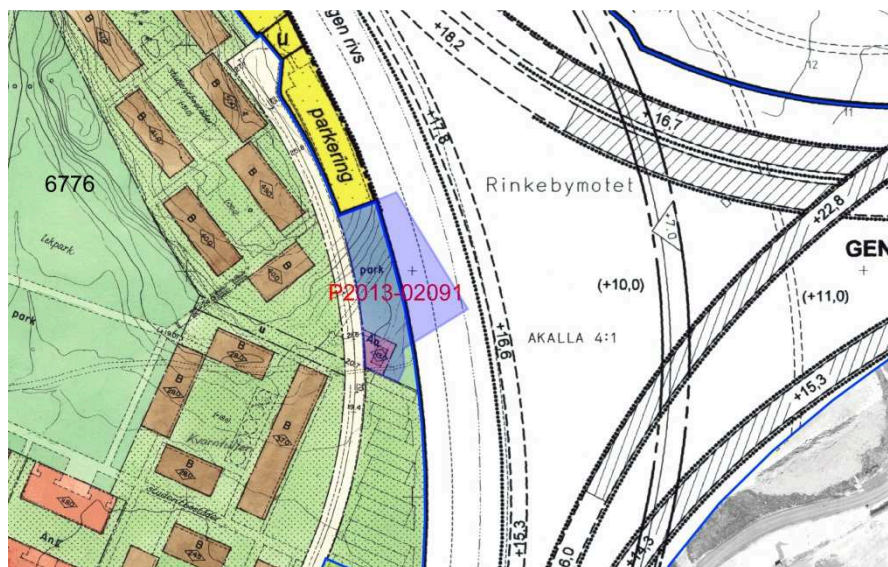
Förslaget stämmer överens med Vision Järva 2030 om prioritering av en ny moské. I visionen för Järva framgår att Järva ska vara ett attraktivt område för alla. Mångfalden i Järvaområdet ska tas tillvara och diskrimineringen ska minska. Nya typer av mötesplatser, däribland religiösa, ska öka attraktiviteten och tryggheten i området.

Detaljplan

För området gäller dels detaljplan Pl. 6776, fastställd 1967, som anger parkmark på den aktuella platsen, dels detaljplan Dp 1999-

08897-54, laga kraftvunnen 2006-03-08 som anger genomfartstrafik. Den senare har genomförande tid till 2021.

Gällande detaljplaner med planområdet markerat i blått.

Kommunala beslut i övrigt

Stadsbyggnadsnämnden beslutade 2013-05-23 uppdra åt stadsbyggnadskontoret att påbörja planarbete för området.

Markanvisning

Föreningen Islamiskt Kulturcentrum i Rinkeby tilldelades en markanvisning av exploateringsnämnden 2011-10-26 för ett mångkulturellt centrum med moské inom fastigheten Akalla 4:1 i Rinkeby

Plansamråd

Under samrådet inkom synpunkter från Stockholm Vatten AB som föranleder en flytt av en befintlig huvudvattenledning. I och med den ökade kostnaden för projektet kommer parkeringen som i samrådsförslaget låg i källarvåningen att flyttas ut och förläggas i markplan på ytan mellan kulturcentret och E18. Kontoret gör bedömningen att en markparkering i detta läge inte påverkar stadsbilden då den inte kommer att synas från stadsdelen och den omkringliggande bebyggelsen utan enbart från E18.

Förutsättningar

Natur

Planområdet består till övervägande del av naturmark med enstaka träd samt inslag av berg i dagen.

Gatuvy från aktuellt planområde.

Inom planområdet växer tre äldre tallar, varav på en av tallarna förekommer tallticka. Signalarten tallticka är regionalt skyddsvärd och sedan våren 2010 rödlistad. Talltickan förekommer på tallar som är 100-150 år gamla eller äldre och indikerar att träden på platsen är skyddsvärda med höga naturvärden som i sin tur utgör livsmiljö för andra rödlistade arter. Träden bör om möjligt bevaras då det enligt miljöförvaltningen bedöms finnas svårigheter i att hitta kompensationsåtgärder som står i proportion till borttagna äldre tallar.

I anslutning till planområdet finns grönområden som Hinderstorpsparken och Järvafältet.

Geotekniska förhållanden

Markförhållanden

Enligt den byggnadsgeologiska kartan över Stockholm består marken inom planområdet huvudsakligen av morän och berg.

Utsnitt ur den byggnadsgeologiska kartan med planområdet markerat i vitt.

Befintlig bebyggelse

Planområdet är idag obebyggt förutom en transformatorstation i planområdets södra del.

Kulturhistoriskt värdefull miljö

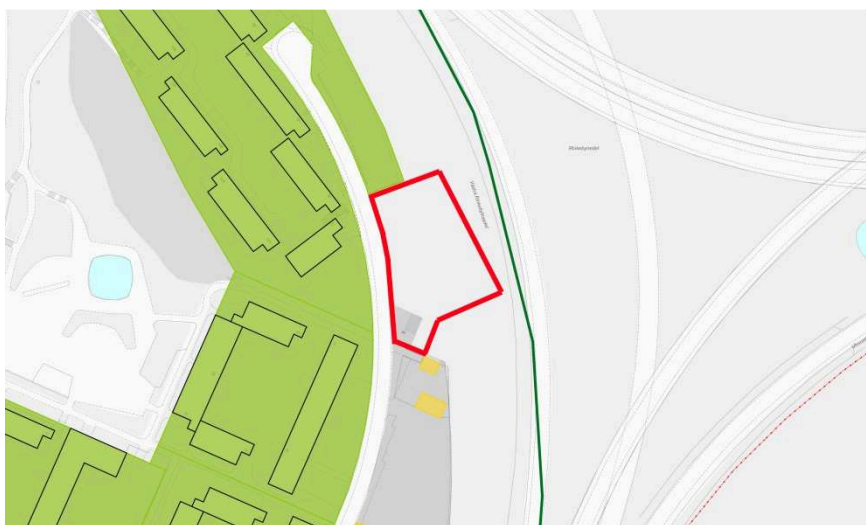
Bebyggelse

Norr och nordväst om planområdet ligger högre flerbostadshus som har höga arkitektoniska och arkitekturhistoriska värden som exempel på en stilren och konsekvent utförd betongarkitektur med tidstypiskt brutalistiska förtecken.

Ortofoto med angränsande bebyggelse till planområdet.

Angränsande byggnader till planområdet är grönklassade enligt Stockholms stadsmuseums klassificering, vilket innebär bebyggelse som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt.

Utsnitt ur karta som visar den kulturhistoriska klassningen för fastigheter och byggnader.

Fornlämningar

Några kända fornminnen förekommer inte inom planområdet.

Om fornlämningar, som inte tidigare varit kända, skulle påträffas vid grävning eller annat arbete, föreligger anmälningsplikt enligt fornminneslagen.

Offentlig service

I Rinkeby finns tillgång till vårdcentral, mödravårdscentral, folktandvård, medborgarkontor, närpolis-kontor, bank, post samt apotek.

Kommersiell service

Planområdet ligger ca 500 m från Rinkeby centrum med god tillgång till kommersiell service genom ett 30-tal olika butiker.

Gator och trafik

Gatunät

Planområdet är beläget i anslutning till Rinkebysvängen. I områdets närhet finns tillgång till gång- och cykelväg.

Parkering

I området finns god tillgång till parkering. Förhyrda parkeringsplatser finns norr och söder om planområdet. Viss kantstensparkering förekommer utmed Rinkebysvängen.

Kollektivtrafik

Rinkeby trafikeras av tunnelbana 3 (blå linjen) samt av fyra busslinjer.

Störningar och risker

Elektromagnetiska fält

Inom planområdets södra del ligger en transformatorstation. Strålningspåverkan från denna bedöms som begränsad.

Transformatorstationen inom planområdets södra del.

Förorenad mark

Inom planområdet finns ingen förekomst av förorenad mark.

Luft

Enligt luftföroreningskartor från Stockholms och Uppsala läns luftvårdsförbund överskrids inte miljökvalitetsnormerna för PM10 eller NO2 inom planområdet.

Buller

Planområdets belägenhet med närhet till E18 medför att området är bullerstört med trafikbullernivåer mellan 55 och 70 dBA.

I anslutning till planområdets södra del ligger en transformatorstation. Bullerpåverkan från denna bedöms som begränsad.

Farligt gods

Planområdet ligger i anslutning till E18 på vilken det förekommer transporter av farligt gods.

Planförslag

Ny bebyggelse

Inom planområdet föreslås en byggnad för mångkulturellt centrum med moské på ca 3 200 kvm BTA. Byggnaden ska uppföras i tre plan. Mellan byggnaden och E18 kommer en markparkering med ca 30 platser att placeras.

Det mångkulturella centrat ska vara ett levande allaktivitetshus där grupper från såväl Rinkeby lokalt som regionalt kan mötas. Funktionen bönerum/moské är central men här förekommer även andra parallella funktioner som utbildning, samvaro, lek, motion och fest.

Avsikten är att skapa en flexibel byggnad som anpassar sig till platsens speciella förutsättningar och samtidigt knyter samman modern arkitektur med islamiska attribut i en gestalt som håller över tiden.

Bönesalen är vriden mot Mecka och vänder sig mot sydöst. Den begränsade storleken på tomten försvårar möjligheten att fritt placera byggnaden för att svara upp mot detta behov. Den föreslagna lösningen är en vridning av byggnadens plan och byggnadsstruktur så att riktningen är tydlig såväl i moskérummet som utvändigt. Utformningen av förgårdarna följer och framhäver denna princip.

På entréplanet inryms café, bibliotek, föreläsningssalar samt allaktivitetsrum. På övre plan finns bönesal, mötesrum samt

administrationsutrymmen. Källarplanet rymmer gym samt tvagningsrum och butiksyta.

Nivåskillnaderna på tomten ger möjlighet att etablera två likvärdiga entréer på undre och övre plan i direkt anslutning till angörande mark/vägnivå. Denna topografiska förutsättning ger byggnaden en stor flexibilitet som möjliggör parallella aktiviteter inom byggnaden.

Förgårdar i direkt anslutning till entréerna kan med fördel vara inbjudande och synliga från stort avstånd och fungera som en publik plats. Entréerna utnyttjar tomtens publika potential av högt liggande utkiks- och samlingsplats, från vilken besökare ser långt och även ses på avstånd.

Vissa tider, främst vid bön och högtider måste byggnaden kunna samla många människor. Beroende på vilken verksamhet som skall utföras måste rum kunna slås ihop och delas av.

Illustration på föreslagen moské, vy från Rinkebysvängen. Källa: Spridd arkitekter

Gator och trafik

Gatunät

Planen medför ingen ändring av befintligt gatunät.

Parkering och angöring

Parkeringen

Mellan byggnaden och E18 kommer en markparkering med ca 30 platser att placeras. Parkeringen angörs via en infart från Rinkebysvängen. För att ge området ett sammanhängande gestaltungsmissigt uttryck och för att fungera som ett bländskydd och en buffert mot E18 kan med fördel en mur placeras, förslagsvis i betong, runt parkeringen.

För resterande parkeringsbehov hänvisas till parkeringsanläggningar i Rinkeby centrum som ligger ca 500 m väster om det mångkulturella centrat.

Det saknas riktvärden för parkeringstal när det gäller nybyggnad av moskéer eller kyrkor. För besökare till kyrkor är parkeringstalet 0,1 p-platser per sittplats i kyrkan. Den planerade moskéns geografiska belägenhet, närhet till kollektivtrafik samt goda tillgänglighet möjliggör att detta riktvärde ej behöver beaktas.

Gång- och cykel

För att främja cyklande och underlätta för kringboende att cykla till området ska cykelparkering anordnas vid moskéns entréplan.

Tillgänglighet

Moskén kommer att vara tillgänglig för funktionsnedsatta och stadens utemiljöprogram kommer att tillämpas.

Vid utarbetande av planen har kravet på god tillgänglighet och användbarhet för funktionsnedsatta beaktats. Hur kraven på tillgänglighet i 12 § BVF (byggnader) samt 8 kap 9 § PBL (tomter) i detalj kommer att tillgodoses avgörs i samband med byggnads- och markprojekteringen och därmed vid kommande bygglovprövning och bygganmälan.

Farligt gods

Avståndet mellan planområdet och E18 uppgår till ca 10 m. Byggnaden kommer att placeras så att 25 m skyddsavstånd kommer att hållas till E18.

En detaljerad riskbedömning har tagits fram av Brandkonsulten AB med anledning av projektets närhet till E18.

Regleringar i plankartan

Följande bestämmelser regleras i plankartan för att säkerställa projektets genomförbarhet med avseende på riskfrågan:

Fasad som vetter mot led med farligt gods (E18) ska utföras i obrännbart material.

Huvudutrymningsväg samt ventilationsintag ska ej förläggas till fasader som vetter mot led med farligt gods (E18).

Kring entré i fasad mot led med farligt gods (E18) ska tät, avskärmande vägg i lägst splittersäkert glas uppföras upp till lägst 2 m från entréplanets golv.

För glasytor i fasad mot led med farligt gods (E18) utanför samlingslokal för 150 personer eller fler gäller:

- Glasytor ska upp till 2,4 m från samlingslokalens golv utföras i splittersäkert och brandklassat glas EW30
- Glasytor ska över 2,4 m från samlingslokalsen golv utföras i splittersäkert glas

För glasytor i fasad mot led med farligt gods (E18) utanför övriga rum gäller:

- Glasytor ska utföras i splittersäkert glas

Marken mellan byggnad och E18 utformas med prickmark och ska användas för parkering.

Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

Området ska försörjas av befintliga allmänna ledningar.

Dagvattenhantering

Dagvatten från hårdgjorda ytor ska ledas till fördröjningsmagasin inom fastigheten och hanteras i enlighet med dagvattenstrategi för Stockholms Stad (2005) samt Stockholms LOD-policy vid nyproduktion av bostäder och arbetsplatser vid ändrad markanvändning (1994). Byggherren får inte genom val av byggnadsmaterial förorena dagvattnet med tungmetaller eller andra miljögifter.

Energiförsörjning

Området ska försörjas från befintlig elnätstation i närområdet.

För uppvärmning kommer byggnaden att försörjas med fjärrvärme eller egen värmeanläggning såsom bergvärme eller dyl.

Avfallshantering

Sophantering kommer att ske genom källsorteringsrum och soprum.

Räddningstjänst

Storstockholms brandförsvaret ser inga konflikter avseende framkomlighet eller tillgänglighet för brandförsvaret vid en eventuell räddningsinsats.

Brandpostsystemet är utbyggt i området, men kan behöva kompletteras.

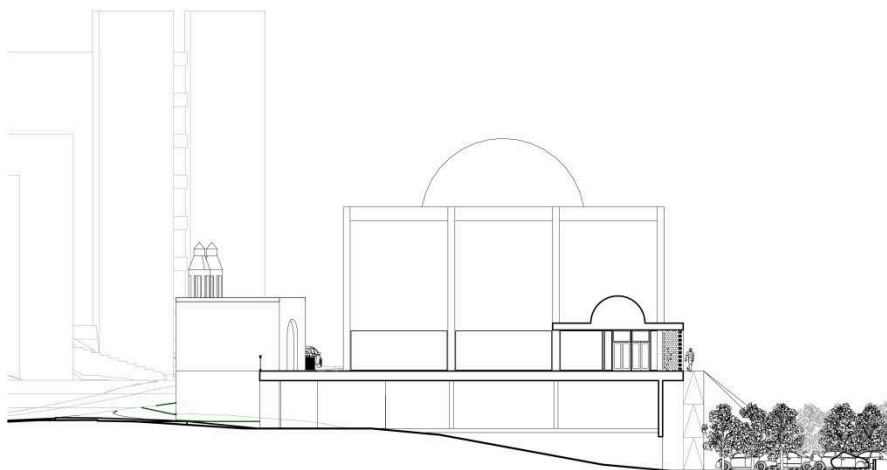
Gestaltungsprinciper

Det finns goda förutsättningar att moskén kan ges en utformning som upplevs som ett positivt tillskott i området.

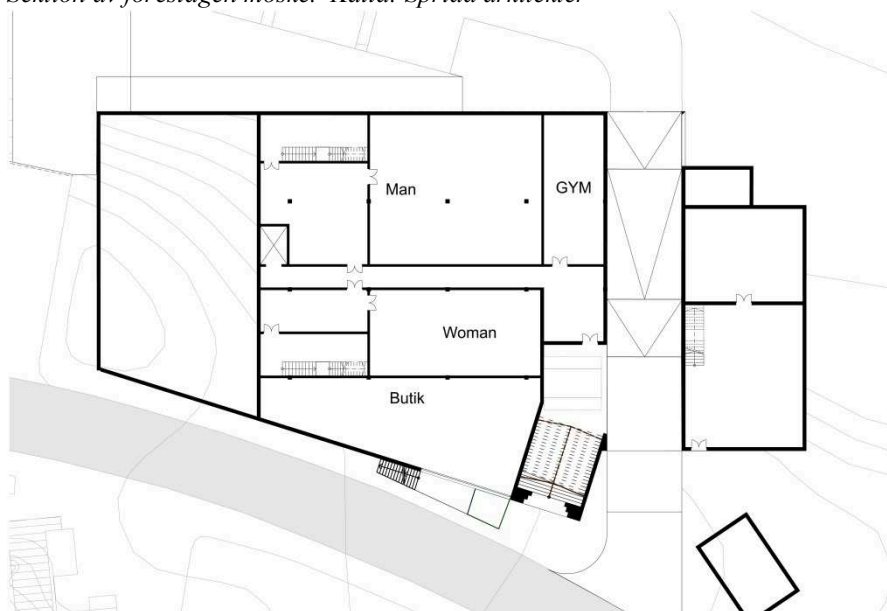
Moskéns utformning har utgått ifrån mötet mellan en muslimsk formvärld och en skandinavisk modernistisk byggnadstradition med syfte att anpassa till den nordiska arkitekturen, dock med en bibehållen grundutformning präglad av den klassiska moskéarkitekturen med kupol och minaret samt sparsamt lekfulla dekorationer.

Fasadmaterial kan med fördel i huvudsak utföras i betong i ljus kulör. På vissa delar av byggnaden, som minareten och runt fönster återfinns dekorationer. Gestaltningen av byggnaden kommer att utredas vidare i bygglovsskedet.

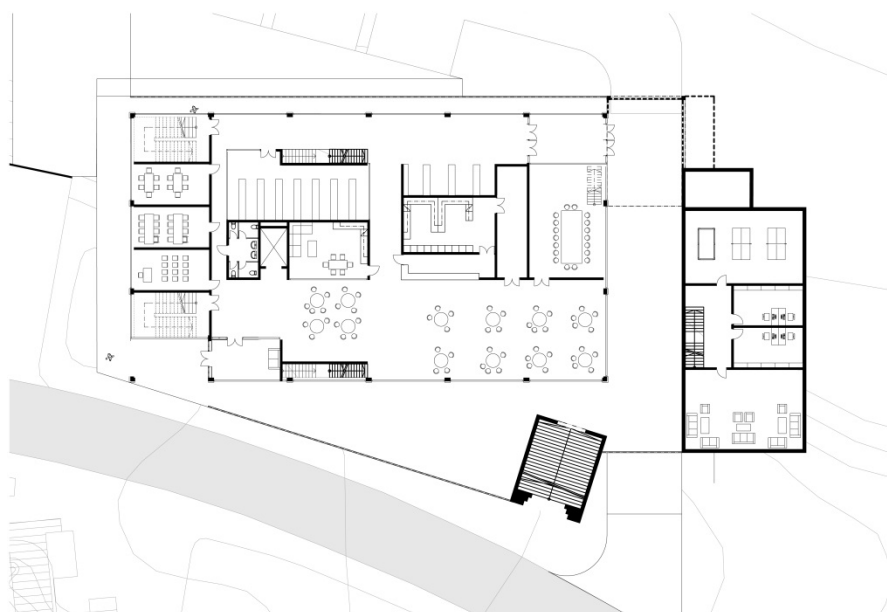

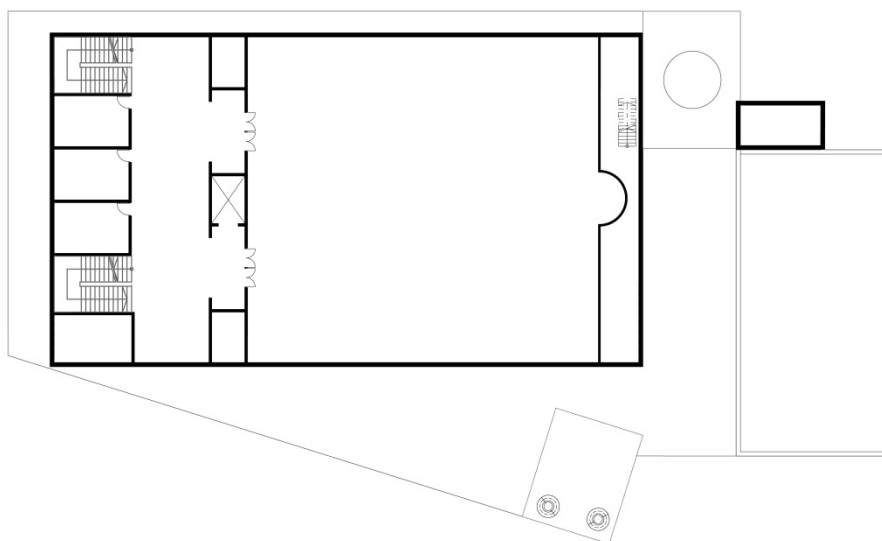
Sektion av föreslagen moské. Källa: Spridd arkitekter

Illustrationen visar planlösningen i suterrängplan. Källa: Spridd arkitekter

Illustrationen visar planlösningen i markplan. Källa: Spridd arkitekter

Illustrationen visar planlösningen i övre plan. Källa: Spridd arkitekter

Konsekvenser

Behovsbedömning

Stadsbyggnadskontoret bedömer att detaljplanens genomförande inte kan antas medföra sådan betydande miljöpåverkan som åsyftas i PBL (2010) 4 kap 34§ eller MB 6 kap 11§ att en miljöbedömning behöver göras.

Planförslaget överensstämmer med gällande översiktsplan. Planförslaget bedöms inte strida mot några andra kommunala eller nationella riktlinjer, lagar eller förordningar. Planförslaget berör inte område av nationell, gemenskaps- eller internationell skyddsstatus. Den planerade verksamheten bedöms inte medföra väsentlig påverkan på miljö, kulturarv eller människors hälsa.

De miljöfrågor som har betydelse för projektet har studerats under planarbetet och redovisas i planbeskrivningen.

Naturmiljö

Planförslaget innebär att 1 500 kvm parkmark omvandlas till kvartersmark. Genomförandet av planen innebär att ett visst bestånd av befintliga träd behöver avlägsnas. Att den föreslagna grönytan tas i anspråk bedöms inte påverka grönstrukturen negativt, varken på kvartersnivå eller i stadsdelen som helhet. Viss växtlighet kan med fördel inrymmas på byggnadens förgårdar.

Stadsbild

Det synliga läget invid trafikleden E18 ger området stora stadsbildsmässiga värden. Den föreslagna byggnaden bedöms anpassa sig väl till stadsbilden genom att den ansluter till principen om arkitekturen som skulpturer i ett landskap. Byggnadens

utformning och framträdande placering och läge i stadsbilden bedöms förstärka detta.

De högre byggnaderna i anslutning till planområdet ingår i den "rygggrad" som skulle ge södra Järvafältets stadsdelar en avgränsning mot norr. Byggnaderna visar hur man medvetet placerade den högre bebyggelsen på den högst belägna marken, som skulpturer i landskapet. Områdets skala, den väl synliga placeringen och den djärva arkitekturen ger området stora symbolvärden.

Enligt PBL 2 kap 6§ ska bebyggelse och byggnadsverk utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av god helhetsverkan.

Kulturcentrumet har till skala, kulör och material anpassats till omgivningen.

Illustration på föreslagen moské, vy från E18. Källa: Spridd arkitekter

Kulturhistoriskt värdefull miljö

Den storskaliga och skulpturala befintliga bebyggelsen kan göra stadsbilden känslig för tillägg i en alltför uppbruten skala. Den nya byggnaden med parkeringar bör därför hållas ihop av en enhetlig arkitektonisk utformning. En framträdande placering och utformning av mångkulturellt centrum är ett sätt att anpassa byggnaden till befintliga kulturhistoriska och arkitektoniska värden

Illustration på föreslagen moské med intilliggande bebyggelse. Källa: Spridd arkitekter

*Illustration på föreslagen moské, 3D-sektion med intilliggande bebyggelse.
Källa: Spridd arkitekter*

Gator och trafik

Gatunät

Moskén förutses till viss grad bidra till ökad belastning på befintligt gatunät men inte i den omfattning som skulle innebära trafikstockningar eller negativ påverkan på området. Biltrafiken till och från byggnaden förutses löpa normalt utan några större förändringar i trafikflödets mönster förutom på fredagar under fredagens bönestund som drar den största mängden människor.

Störningar och risker

Buller

Planområdet är utsatt för trafikbuller från E18 med trafikbullernivåer mellan 55 och 70 dBA. Den ekvivalenta ljudnivån vid mest utsatt fasaddel uppgår till 65 dBA. Maximalnivåerna uppgår till 70 dBA. Byggnaden är inte avsedd för bostadsändamål, vilket gör att riktvärdena för bostadsbebyggelse inte ska tillämpas. Socialstyrelsens allmänna råd om buller inomhus bör tillämpas, det vill säga 30 dBA ekvivalent ljudnivå. Det kan dock vara lämpligt att arrangera en bullerskyddad utomhusmiljö vid byggnaden där eventuella utomhusaktiviteter kan äga rum utan att störas av trafikbuller.

I planområdets närhet ligger bostadsbebyggelse. Om böneutrop kommer att ske ska ljudet betraktas som externt industribuller och riktvärdena för detta eftersträvas. Enligt Socialstyrelsens allmänna råd om buller inomhus är riktvärdet för maximalt ljud för bostadsrum inomhus 45 dBA.

Farligt gods

Planområdet ligger i anslutning till E18 på vilken det förekommer transporter av farligt gods. Avståndet mellan planområdet och E18 uppgår till 10 m. Kortaste avstånd från byggnadens fasad till E18 är ca 25 meter. Marken lutar i öst-västlig riktning vilket ger en marknivåskillnad på ca 10 meter från E18 till byggnadens entré.

Bilden visar byggnadens placering och avstånd till E18.

Länsstyrelsen i Stockholms län redogör i rapporten *Riskhänsyn vid ny bebyggelse intill vägar och järnvägar med transporter av farligt gods samt bensinstationer* hur riskfrågor ska hanteras i den fysiska planeringen. I rapporten framgår bland annat följande rekommendationer avseende bebyggelse intill vägar med transporter av farligt gods:

- Inom 100 m från transportled för farligt gods ska risksituation bedömas vid exploatering.
- 25 m närmast vägen bör lämnas byggnadsfritt.
- Tät kontorsbebyggelse närmare än 40 m från vägkant bör undvikas.
- Sammanhållen bostadsbebyggelse och placering av personintensiva verksamheter närmare än 75 m från vägkant bör undvikas.

En riskbedömning som identifierar och analyserar eventuella risker och som visar på att en tolerabel/acceptabel risk innebär att avsteg kan göras från de rekommenderade avstånden.

För att underlätta riskvärderingen krävs någon form av acceptanskriterier. En del i detta består vanligen av att risker delas in i tre kategorier; generellt acceptabla, acceptabla under vissa förutsättningar och oacceptabla risker. En sådan uppdelning skapar två gränser; en gräns som avgör upp till vilken nivå risker generellt sett anses vara acceptabla och en gräns över vilka risker som inte får

existera. I området mellan dessa två gränser, även kallat ALARP-området (*as low as reasonably practicable*) ska risker göras så små som möjligt med rimliga åtgärder. Risker som ligger nära den övre gränsen kan exempelvis tänkas accepteras antingen om riskreduktion är omöjlig, eller om kostnaderna för riskreduktionen är oproportionerligt stora. Risker som ligger nära den nedre gränsen kan tänkas accepteras om kostnaden för riskreducerande åtgärder överstiger nyttan.

En riskbedömning har utförts av Brandkonsulten AB och sammanfattningsvis bedöms risknivån acceptabel för området under förutsättningar att visa åtgärder vidtas. I riskanalysen beräknas och beskrivs de risker som transporter av farligt gods på E18 utgör för personer som vistas i och i anslutning till den föreslagna bebyggelsen. För riskfrågorna har ett antal möjliga olycksscenarioer studerats. Riskfrågan har sedan beräknats i ett individriskperspektiv och ett samhällsriskperspektiv. Individrisk beskriver risken för att en individ omkommer och uttrycks i en frekvens per år. Samhällsrisk återspeglar risken för ett helt område och resultatet beror på antalet personer som kan tänkas påverkas av risken.

Beräknade individrisker inom det undersökta området ligger inom ALARP-zonen innan åtgärder vidtas, det vill säga vid beräkningen av fri exponering av risker i området. Detta innebär att skäliga åtgärder ska vidtas för att minska risknivån samt att lokaliseringen av personer och byggnader inom planområdet behöver regleras.

Beräknad samhällsrisk ligger över gränsen för oacceptabla risker varför skäliga riskreducerande åtgärder behöver vidtas och krav på lokalisering av byggnader och samlingar av människor behöver regleras i planen.

Utifrån riskbedömningen och rekommenderade åtgärder med hänsyn till kostnad och riskreducerande effekt har följande bestämmelser regleras i plankartan för att säkerställa projektets genomförbarhet med avseende på riskfrågan:

Fasad som vetter mot led med farligt gods (E18) ska utföras i obrännbart material.

Huvudutrymningsväg samt ventilationsintag ska ej förläggas till fasader som vetter mot led med farligt gods (E18).

Kring entré i fasad mot led med farligt gods (E18) ska tät, avskärmande vägg i lägst splittersäkert glas uppföras upp till lägst 2 m från entréplanet golv.

För glasytor i fasad mot led med farligt gods (E18) utanför samlingslokal för 150 personer eller fler gäller:

- Glasytor ska upp till 2,4 m från samlingslokalens golv utföras i splittersäkert och brandklassat glas EW30

- Glasytor ska över 2,4 m från samlingslokalsen golv utföras i splittersäkert glas
- För glasytor i fasad mot led med farligt gods (E18) utanför övriga rum gäller:
- Glasytor ska utföras i splittersäkert glas

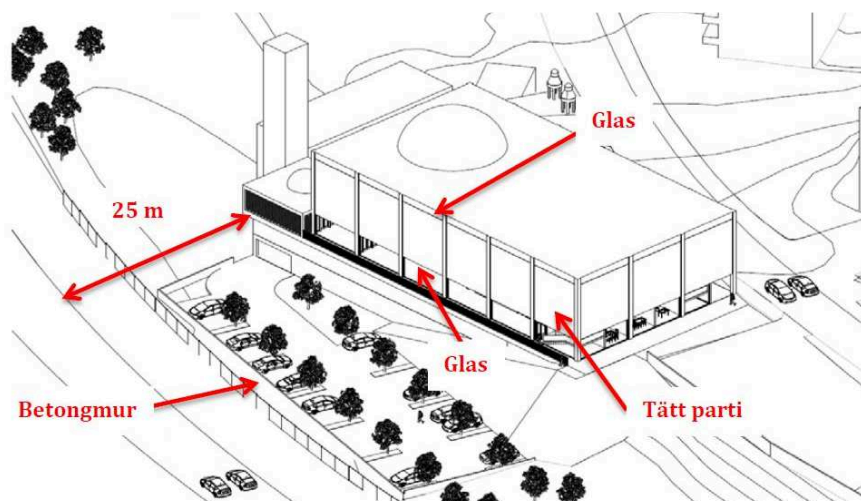
Marken mellan byggnad och E18 utformas med prickmark och ska användas för parkering.

I förslaget är entrén till byggnaden förlagd i fasad som delvis vetter mot E18. För ett denna lösning ska kunna vara möjlig ut ett riskperspektiv ställs krav på att en avskärmande vägg i lägst splittersäkert glas ska uppföras till lägst 2 m från entréplanets golv. Förläggs entrén i annan fasad infaller inte detta krav.

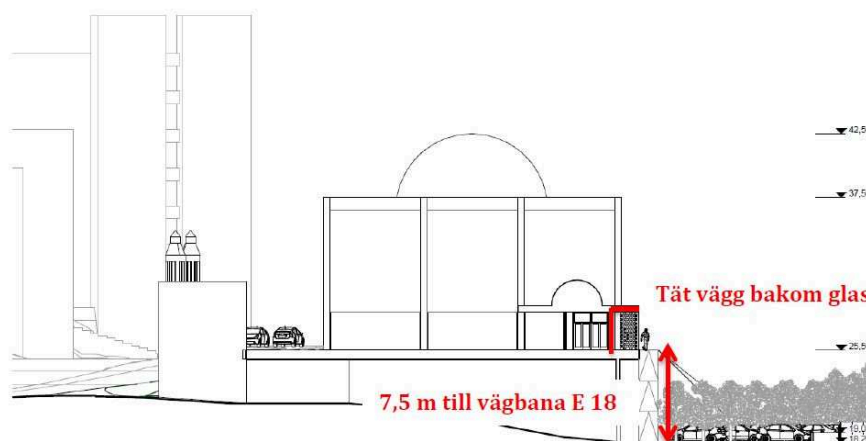
Då den större samlingslokalen i samband med bön kan komma att rymma ett stort antal personer sätts krav på att glasytor i fasad mot led med farligt gods (E18) upp till 2,4 m från samlingslokalens golv ska utföras i splittersäkert och brandklassat glas EW30. Övriga glasytor i fasad mot led med farligt gods (E18) ska utformas med splittersäkert glas. Syftet med splittersäkert glas är att skydda mot splitter och reducering av strålning vid en eventuell olycka på E18. Laminerat glas kan i detta fall vara ett alternativ men det kan finnas andra tekniska lösningar som kan användas i den mån de är likvärdiga.

Brandklassade fönster i yttervägg får, utifrån ett PBL-perspektiv, vara öppningsbara om inte andra krav samtidigt föreligger, tex ur ett BBR-perspektiv (kap 5).

De föreslagna åtgärderna minskar risknivåerna för både individ- och samhällsrisk. Under förutsättning att ovanstående riskreducerande åtgärder utförs bedöms risknivån som acceptabel för området.

Illustrationsbilden visar fasaden som vetter mot E 18. Moskéns nedersta plan (inga öppningar/fönster mot vägen) ligger ca 2 m högre än E18. Fönsterpartier i fasaden ligger ca 7,5 m högre än E 18. På illustrationsbilden syns också ytparkeringen som är placerad på ytan mellan byggnad och E 18.

Figuren visar en sektion genom nedfarten till parkering på sida mot E18. Byggnaden placeras så att 25 m byggnadsfritt mellan väg och byggnad uppnås. Höjden mellan väg och glas i byggnaden uppgår till 7,5 m.

Stadsbyggnadskontorets bedömning av riskfrågan

Den genomförda riskanalysen visar att området utsätts för risker som sett till individrisk är acceptabla under vissa förutsättningar samt sett till samhällsrisk är oacceptabla men att med vissa föreslagna åtgärder går riksnivåerna att få ner till en acceptabel nivå.

Stadsbyggnadskontorets uppfattning är att dagens moderna samhälle är förknippat med vissa risker som människor accepterar. En alltför strikt tillämpning av riskhänsyn i den fysiska planeringen kan leda till stora skyddsavstånd som ger en utspridd stad med stora barriärer. En sådan utveckling av Stockholm står i konflikt med den stadsbyggnadsstrategi som beskrivs i Stockholms översiktsplan. Där prioriteras en sammankoppling av stadens delar och mer sammanhållna stadsmiljöer. Detta utpekas även som särskilt viktigt i kollektivtrafiknära områden.

Stadsbyggnadskontoret konstaterar mot denna bakgrund och med av riskanalysens ovan föreslagna åtgärder att avsteg bör godtas från rekommenderade riskavstånd.

Planprocess och tidplan

Detaljplanen genomförs med normalt förfarande utan program då förslaget är förenligt med de mål och utgångspunkter som redovisas i översiktsplanen.

En översiktlig tidplan för projektet:

Plansamråd	27 jan- 10 mars 2014
Remissredovisning, ställningstagande SBN	14 april 2015
Granskning	13 juni- 2 augusti 2015
Antagande	4:e kvartalet 2015
Laga kraft (om ej överklagande)	4:e kvartalet 2015

Genomförande

Organisatoriska frågor

Ansvarsfördelning

- Stadsbyggnadskontoret ansvarar för upprättande av detaljplan samt myndighetsutövning vid bygglovprövning.
- Fastighetsrättsliga frågor handhas av lantmäterimyndigheten.
- Exploateringskontoret medverkar i genomförandet genom sitt markförvaltningsansvar (Akalla 4:1 ägs av staden).

Avtal som erfordras för genomförandet

För detaljplaneförslagets genomförande erfordras att staden och byggherren tecknar överenskommelse om exploatering. Avtalet skall tecknas innan planens antagande.

Ett avtal kommer att upprättas mellan Stockholm Vatten AB och exploateringskontoret som reglerar flytten av en huvudvattenledning som krävs för projektets genomförande.

Fastighetsrättsliga frågor

Äganderättsfrågor

Planområdet berör fastigheten Akalla 4:1. Marken inom planområdet ägs av Stockholms stad.

Fastighetsbildning

Ny fastighet för moské bildas genom avstyckning från Akalla 4:1. Fastighetsbildning kan ske med detaljplanen som grund och ska vara genomförd innan bygglov beviljas.

Ekonomiska frågor

Detaljplanarbetet finansieras genom planavtal med beställaren. Marken avses att upplåtas med tomträtt. Exploateringskontoret bedömer att exploateringen ger ett överskott till staden.

Tekniska frågor

Teknisk försörjning

Ledningar för vatten, avlopp, el och tele finns framdraget i anslutning till planområdet.

Hänsyn ska vid schaktning, sprängning och dylikt tas till träd inom naturmark och de träd som anses värdefulla att bevara.

Genomförandetid

Genomförandetiden utgår 5 år efter det att detaljplanen vunnit laga kraft.